

2017-08-30

Några frågor om insyn i incidentrapportering

Organisationen Utgivarna är inte remissinstans för betänkandet Informations säkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster (SOU 2017:36). Men efter att ha läst de inkomna remissvaren vill vi kommentera den del av betänkandet som gäller sekretess för IT-incidentrapporter.

Vårt yttrande ska också ses som en kommentar till den hemställan som Datainspektionen har skickat till justitiedepartementet, "Vissa frågor om sekretess med anledning av EU:s dataskyddsreform", daterad den 7 juli 2017.

En slutsats i betänkandet är att sekretessen i 18 kap. 8 § 3 OSL ger tillräckligt skydd för uppgifter i IT-incidentrapporter. Ett antal remissinstanser har ifrågasatt den bedömningen. Socialstyrelsen, FRA, Trafikverket och Datainspektionen tycker att det finns skäl att skärpa sekretessen. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, hävdar att det krävs absolut sekretess för att hålla tillsynsobjektens rapporteringsvilja på en godtagbar nivå.

Det är inte konstigt att tillsynsmyndigheter prioriterar sin egen informationsförsörjning framför allmänhetens. Deras huvuduppdrag är trots allt att bedriva tillsyn. Därför är de snabba att underrätta lagstiftaren om alla situationer där insynen försvårar deras tillsyn. I många fall har deras framställningar till regeringen lett till nya eller skärpta sekretessesregler.

Vi menar att lagstiftaren måste försvara allmänhetens intresse av insyn i tillsynsverksamhet och finna en rimlig avvägning mellan insynsintresset och granskningsintresset. Allmänhetens insyn är en förutsättning för att den ska kunna kontrollera om tillsynen fungerar och är effektiv. En myndighet som kräver absolut sekretess kräver i praktiken blind tillit från allmänheten sida. Det menar vi är ett orimligt långtgående krav. Det visar om inte annat IT-haveriet på tillsynsmyndigheten Transportstyrelsen. En grundläggande tanke bakom offentlighetsprincipen är att myndigheter som verkar med öppenheten som krav och ledstjärna gör ett bättre jobb och skapar tillit hos allmänheten. Obefintlig insyn i myndigheternas hantering av IT-incidentrapporter riskerar på sikt att leda till sämre tillsyn på detta område.

Insynen i denna hanteringen behövs emellertid inte bara för att kontrollera myndigheternas arbete. Vi menar att det har ett värde i sig att allmänheten kan hålla sig informerad om de IT-incidenter som förekommer i samhället. Vi behöver en allmän debatt om samhällets förmåga att förebygga och avvärja hot i det avseendet utgör incidentrapporterna ett viktigt faktaunderlag.

MSB hanterar IT-incidentrapporter redan i dag och upplever att tillsynsobjektens farhågor om bristande sekretessydd sänker deras rapporteringsvilja. Det är också myndighetens främsta argument för att införa absolut sekretess. Vi konstaterar, precis som utredningen i sitt betänkande, att MSB inte har kunnat peka på något exempel där myndigheten, på grund av bristande sekretesskydd, har tvingats lämna ut uppgifter som är känsliga ur säkerhetssynpunkt. Tillsynsobjektens farhågor framstår som obefogade och vi delar utredningens bedömning att det problemet i första hand måste hanteras med en informationssatsning snarare än en drastisk inskränkning av insynen.

Vänligen

Utgivarna

Nils Funcke/vd